

**Szakmai beszámoló a Magyar Tudományos Akadémia
Vas Megyei Tudományos Testülete 2021. évi tevékenységéről**

Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Magyar Tudományos Akadémia Vas Megyei Tudományos Testülete (továbbiakban MTA VATT) 2013-ban megkötött, majd 2016-ban módosított *Együttműködési megállapodás* (Ikt. szám: 61.360–19/2013., 67.177–18/2016.) II. fejezete 6. pontja értelmében az MTA VATT köteles tevékenységéről írásos beszámolót készíteni és azt Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata részére megküldeni.

2021-ben az MTA VATT 100 000,- forint működési támogatást kapott Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatától. 2021-ben és jelen beszámolót megelőző időszakban az MTA VATT az alábbi rendezvények szervezésével, lebonyolításával, illetve társszervezésével járult hozzá Szombathely és Vas megye kulturális és tudományos életéhez.

2021-ben az MTA VATT az új típusú SARS Covid-19 vírus terjedése megakadályozására elrendelt veszélyhelyzeti intézkedések következtében tervezett programjait igen korlátozott mértékben tudta megvalósítani.

Az MTA VATT kezdeményezésére indult 2021-ben a *Szombathelyi Természetbúvár* program. A program öt, szervesen egymáshoz illeszkedő elemből állt.

- Az év élőlényei, ásványa és ősmaradványa 2021-ben
- Beporzók napja
- Madarak és fák napja
- Állatok világnapja
- Téli vendégeink a madarak

Az MTA VATT 2014 óta rendezi az *Év élőlényei, ásványa és ősmaradványa* című előadó-ülést. 2020-ban, első alkalommal a rendezvényt a Savaria MHV Múzeummal közösen szerveztük, és családi délutánnal bővítettük. 2021-ben a veszélyhelyzetre való tekintettel csak online formában zajlott az esemény. Mivel az MTA VATT-nak nincs saját digitális felülete, ezért a Savaria Múzeum honlapján jelentek meg az MTA VATT közreműködésével támogatott események:

[https://www.facebook.com/events/1033648710461229/?acontext=%7B%22event_action_history%22%3A\[%7B%22mechanism%22%3A%22search_results%22%2C%22surface%22%3A%22bookmark%22%7D\]%2C%22ref_notif_type%22%3Anull%7D](https://www.facebook.com/events/1033648710461229/?acontext=%7B%22event_action_history%22%3A[%7B%22mechanism%22%3A%22search_results%22%2C%22surface%22%3A%22bookmark%22%7D]%2C%22ref_notif_type%22%3Anull%7D)

<https://puzzel.org/en/quiz/play?p=-MTKv5kpvFH0U9RzOCec>

https://puzzel.org/en/memory/play?p=-MTAV5Y9LpwAXa5qMN_E

<https://puzzel.org/en/matching-pairs/play...>

<https://www.sztv.hu/hirek/az-ev-elolenyei-az-online-terben>

<https://www.vaol.hu/helyi-kozelet/2021/02/az-ev-elolenyeirol-egyelore-online>

A *Beporzók napja* online eseményre ismeretterjesztő kisfilmek, játékok, DIY-projektek készültek. Fotókon, filmekben visszacsatoltunk a 2020-ban felállított rovarhotelekre, megnéztük, hogyan munkálkodnak a „bérlők”, ahogy felmérték, majd készítették a bölcsöket és végül a

betapasztott lakhelyeket. A DIY-projektekben több „darázs-garázs” variációt gyártottuk, a legegyszerűbbitől az erkélyre is kitehető változatig. Az ötletekkel arra bíztattunk mindenkit, hogy akár egy panelház 10. emeletén is segíthetünk a beporzóknak:

https://www.facebook.com/events/439696633914096/?active_tab=discussion

<https://learningapps.org/display?v=pf9tfg30521>

<https://puzzel.org/wordseeker/play?p=-MV0iiPFCcVHWNVDsYIx>

Hazánkban Chemel István indította el a *Madarak és fák napja* kezdeményezést az amerikai *Day of Birds* mintájára, amely hagyományt azóta is lelkesen ápolják nemcsak Vas megyében, de szerte az országban. Ehhez a programhoz felhasználtuk a Savaria Múzeum *Vadászat – közel a természethez* időszakos kiállításának madárpreparátumait, illetve tablóját, hiszen Chemel Istvánról is megemlékezik egy információs felület. A Múzeumpark madarairól kisfilm készült:

https://www.facebook.com/events/439696633914096/?active_tab=discussion

<https://learningapps.org/display?v=pf9tfg30521>

<https://puzzel.org/wordseeker/play?p=-MV0iiPFCcVHWNVDsYIx>

A Savaria Múzeum mellett folyó Gyöngyös patak élővilágát, a városban velünk élő állatokat, és a parkban is előforduló megporzó rovarokat bemutató információs táblák leleplezése, avatása 2021. szeptember végén történt.

A Múzeumparkban felállított információs táblák avatása

Az *Állatok világnapja* rendezvényt minden évben hagyományosan óvodai és iskolai csoportoknak, osztályoknak szervezzük a Savaria Múzeummal közösen, 2021-ben a Vasi Skanzenben. Témája a felelős állattartás volt.

A *Téli vendégeink, a madarak* rendezvényt is iskolásoknak hirdettük meg. Bemutattuk a téli madáretető látogatóit, ismertettük az etetés alapvető szabályait, beszélgettünk a madárvonulásról, csórtípusokról, vadon termő eleségekről. Madáretetőket, tollas könyvjelzőt, madaras „fametszet” képet, odú-lakós játékot, tobozmadárkákát készítettünk.

<https://www.facebook.com/page/122898597784372/search/?q=t%C3%A9li%20vend%C3%A9geink>

Az év élőlényei, ásványa és ősmaradványa 2022-ben című előadóülést és családi napot a Savaria Múzeumban rendeztük, 2022. február 26-án, szombaton, 14:00–18:00 között. Az elhangzott előadások:

Dr. Vig Károly (Savaria MHV Múzeum): Az év rovara az óriás énekeskabóca

Dr. Szinetár Csaba (ELTE SEK): Az év hala a bodorka

Dankovics Róbert (Savaria MHV Múzeum): Az év hullője a homoki gyík

Dr. Gyurácz József (ELTE SEK): Az év madara a zöld küllő

Erdő Ádám (Savaria MHV Múzeum): Az év emlőse a törpeegér

Dr. Schmidt Dávid (Soproni Egyetem): Az év gombája az ízletes rizike

Keszei Balázs (Jurisich Miklós Gimnázium): Az év vadvirága az agárkosbor

Dr. Balogh Lajos (Savaria MHV Múzeum): Az év fája a nagylevelű hárs

Pödör György: Az év ásványa a magnetit, Az év ősmaradványa az óriásszarvas

Az előadóülést és családi délutánt az MTA VATT és a Savaria MHV Múzeum közösen szervezte. A rendezvényről a helyi sajtó előzetesen hírt adott, illetve az eseményt követő napokban az elhangzottakról beszámolt. Az ülések propagálása a sajtón kívül nyomtatott és elektronikus meghívók kiküldésével történt. Az előadás látogatottsága a helyszín befogadóképességéhez mérten 95–100%-os arányt mutatott.

<http://szombathelypont.hu/programok/eloadaskiallitas/az-ev-elolenyei-2022-ben.22219/>

http://vaskarika.hu/hirek/reszletek/21714/az_ev_elolenyei-csaladi_delutan_a_savaria_muzeumban_febr_26/

http://muzeum.savariamuseum.hu/Aktualis/Rendezvenyek/Az_ev_elolenyei_2022ben0.html

https://www.nyugat.hu/cikk/programajanlo_hetvege_februar_24_25_26_27

Az Együttműködés tapasztalatai

Hatalmas mennyiségű tudás és tapasztalat rejtőzik a falak mögött. Vajon élünk-e vele? Örökön visszatérő kérdés számomra, hogy használjuk-e azt a tudást, amit a városban, a megyében élő kiművelt emberfők hordoznak? Vagy csak akkor van szükség erre a tudásra, amikor baj van, amikor tüzet kell oltani, de a mindennapok apró döntéseihez már nem vesszük igénybe? Az MTA VATT deklaráltan vállalta és vállalja a közvetítő szerepet Szombathely vezetése, a város és a megye értelmisége között. Ebben a városban élünk, és úgy érezzük, közös felelősségünk részt venni a döntések előkészítésében, véleményezésében. Mindnyájunk érdeke az, hogy a legoptimálisabb döntés szülessen meg, ami hosszú távon mindenki érdekét szolgálja.

Örömmel erősítem meg az MTA VATT létrejöttének egyik célját: aktív részvétel Szombathely, Vas megye kulturális és tudományos közéletében, az értékek közvetítése és hasznosítása. Ezért vagyunk, ezért dolgozunk a jövőben is.

Az MTA VATT irányába Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata felől az Együttműködési megállapodásban foglaltaknak megfelelő konkrét megkeresés nem érkezett 2020-ban.

A programot Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatja

Felkészítette: Prof. Dr. Vig Károly, az MTA VATT elnöke

MEGHÍVÓ

A
**Magyar Tudományos Akadémia
Vas Megyei Tudományos Testülete**
és a
Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum

tisztelettel meghívja Önt

AZ ÉV ÉLŐLÉNYEI 2022-BEN

című tudományos ülésére

Az ülés helyszíne:
Savaria Múzeum
Szombathely, Kisfaludy Sándor utca 9.

Az ülés időpontja:
2022. február 26. (szombat) 15 óra

A résztvevőket köszönti:

Dr. Vig Károly
elnök
MTA Vas Megyei Tudományos Testülete

Előadások:

Dr. Vig Károly (Savaria MHV Múzeum)
Az év rovára az óriás énekeskibóca

Dr. Szinetár Csaba (ELTE SEK)
Az év hala a bodorka

Dankovics Róbert (Savaria MHV Múzeum)
Az év hullója a homoki gyík

Dr. Gyurácz József (ELTE SEK)
Az év madara a zöld küllő

Erdő Ádám (Savaria MHV Múzeum)
Az év emlőse a törpeegér

Dr. Schmidt Dávid (Soproni Egyetem)
Az év gombója az ízletes rizike

Keszei Balázs (Jurisich Miklós Gimnázium)
Az év vadvirága az agárkosbor

Dr. Balogh Lajos (Savaria MHV Múzeum)
Az év fája a nagylevelű hárs

Pődör György
Az év ásványa a magnetit
Az év ősmaradványa az óriásszarvas

Szombathely, 2022. február 25.

Prof. Dr. Vig Károly/
elnök